

Anatomia Humana: Esplancnologia

Codi: 103593

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	FB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Rosa Mirapeix Lucas

Correu electrònic: rosa.mirapeix@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

La major part de temes són donats en català. Alguns en castellà.

Equip docent

Rosa Mirapeix Lucas

Pere Jordi Fàbregas Batlle

Sandra López Gordo

Silvia Inmaculada Martínez-Herrada Fernandez

Marina Vila Tura

Sergi Call Caja

Santiago Rojas Codina

Prerequisits

Es recomana que l'estudiant hagi adquirit els coneixements bàsics i les habilitats de les assignatures d'anatomia humana impartides en el primer curs del grau de medicina, així com les competències bàsiques d'autoaprenentatge i de treball en grup.

Objectius

L'assignatura d'Anatomia Humana: esplancnologia és una assignatura que s'imparteix en el primer semestre del segon curs del Grau en Medicina i es centra en els sistemes respiratori, urogenital i digestiu i en altres òrgans relacionats com les glàndules suprarenals, tiroides, paratiroides, timus i melsa.

Els objectius de l'assignatura són:

- Conèixer l'embriologia bàsica, l'organització anatòmica i l'anatomia descriptiva, així com l'anatomia topogràfica de les principals regions del cos humà.

- Aplicar els coneixements adquirits d'embriologia i d'anatomia a la patogènia i simptomatologia de patologies congènites i / o adquirides.
- Aprendre i utilitzar correctament la nomenclatura anatòmica.
- Identificar les diferents estructures anatòmiques.
- Obtenir habilitats pràctiques.

Competències

- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn l'estructura i funció dels aparells i sistemes de l'organisme humà normal en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
- Demostrar que comprèn les ciències bàsiques i els principis en els que es fonamenten.
- Demostrar que coneix i comprèn l'anatomia descriptiva i funcional, macro i microscòpica dels diferents aparells i sistemes, així com l'anatomia topogràfica, la seva correlació amb les exploracions complementàries bàsiques i els mecanismes de desenvolupament.
- Demostrar que es coneix adequadament la llengua anglesa, tant oralment com per escrit, per poder comunicar-se científicament i professionalment amb eficàcia.
- Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Reconèixer com a valors professionals l'excel·lència, l'altruisme, el sentit del deure, la compassió, l'empatia, la honradesa, la integritat i el compromís amb els mètodes científics.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements anatòmics adquirits per produir textos estructurats de revisió.
2. Conèixer i utilitzar correctament la nomenclatura anatòmica internacional.
3. Demostrar que es coneix adequadament la llengua anglesa, tant oralment com per escrit, per poder comunicar-se científicament i professionalment amb eficàcia.
4. Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
5. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
6. Descriure els factors que determinen la forma, l'aspecte general i les proporcions del cos humà en estat de salut en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
7. Descriure els fonaments científics de l'anatomia humana.
8. Descriure l'organització anatòmica general dels aparells i sistemes del cos humà en estat de salut.
9. Descriure les estructures anatòmiques mitjançant la inspecció, la palpació i/o la utilització de diferents tècniques de diagnòstic per la imatge.
10. Descriure les estructures anatòmiques, l'organització i la morfogènesi de l'aparell locomotor, de l'aparell respiratori, de l'aparell digestiu, i de l'aparell urogenital.
11. Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
12. Explicar la formació del disc embrionari i els seus principals derivats.
13. Identificar els mecanismes morfogenètics de les principals alteracions en el desenvolupament de l'aparell locomotor, de l'aparell respiratori, de l'aparell digestiu i de l'aparell urogenital.
14. Identificar les estructures anatòmiques que configuren els diferents aparells i sistemes corporals en estat de salut, mitjançant la inspecció, la palpació i/o la utilització de mètodes macroscòpics i diferents tècniques de diagnòstic per la imatge.
15. Identificar les estructures anatòmiques que constitueixen els diferents aparells i sistemes corporals en estat de salut en les grans etapes del cicle vital i en els dos sexes.
16. Identificar les principals tècniques utilitzades en un laboratori d'anatomia humana.
17. Identificar, a nivell bàsic, el sistema de donació i els protocols d'utilització de cossos a la Facultat de Medicina.

18. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
19. Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.

Continguts

PART 1- SISTEMA RESPIRATORI

Visió general del desenvolupament del sistema respiratori. Nas, cavitats nasals i sins paranasals. Laringe. Tràquea i bronquis. Pulmons. Cavitats pleurals i pleura. Mediastí. Innervació, vascularització i drenatge limfàtic del sistema respiratori. Anatomia topogràfica, clínica i radiològica de l'aparell respiratori.

PART 2- SISTEMA UROGENITAL

Visió general del desenvolupament del sistema urogenital. Anatomia topogràfica, clínica i radiològica de l'aparell urogenital

Aparell urinari: ronyons, urèters, bufeta de l'orina, uretra masculina i femenina. Innervació i vascularització (arterial, venosa i limfàtica) de l'aparell urinari.

Aparell reproductor masculí: Testicles i epidídim, conductes deferents i ejaculadors. Cordó espermàtic.

Glàndules accessòries: pròstata, vesícules seminals, i glàndules bulbouretrals. Escrot. Penis. Innervació i vascularització (arterial, venosa i limfàtica) de l'aparell reproductor masculí.

Aparell reproductor femení: Ovaris, úter, trompes uterines, vagina i genitals externs femenins. Mama.

Innervació i vascularització (arterial, venosa i limfàtica) de l'aparell reproductor femení.

PART 3- SISTEMA DIGESTIU

Visió general del desenvolupament del sistema digestiu. Cavitat oral: galtes, llavis, vestíbul oral, boca, paladar, llengua, dents i glàndules salivals. Glàndules tiroide, paratiroides i timus. Faringe. Esòfag. Estómac. Peritoneu i cavitat peritoneal. Intestí prim: duodè, jejú i íleus. Intestí gros: cec, apèndix vermiforme, còlon (ascendent, transversal, descendent i sigmoide) i recte. Canal anal. Sistema hepatobiliar: fetge, vesícula biliar i arbre biliar. Pàncrees, melsa i glàndules suprarenals. Innervació i vascularització (arterial, venosa i limfàtica) del sistema digestiu. Anatomia topogràfica, clínica i radiològica del tracte digestiu.

Metodologia

NOTA: La metodologia proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual (on-line) de les diferents atïctivitats dirigides tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

D'acord amb els objectius de l'assignatura, la metodologia docent del curs es basa en les següents activitats:

ACTIVITATS DIRIGIDES

- **Classes teòriques:** Exposició sistemàtica del temari de l'assignatura, donant rellevància als conceptes més importants. L'estudiant adquireix els coneixements bàsics de l'assignatura a través de les classes teòriques i complementant-les amb un estudi personal dels temes explicats.
- **Seminaris:** Sessions on es treballen diferents aspectes de l'assignatura. Hi ha seminaris d'embriologia en els quals s'estudia aspectes relacionats amb l'embriologia i teratogènesi dels sistemes respiratori, urogenital i digestiu. També hi ha seminari d'anatomia clínica on l'alumnat aplica els coneixements adquirits per resoldre casos clínics.
- **Pràctiques de laboratori:** L'alumnat identifica diferents estructures anatòmiques en disseccions d'espècimens humans i la seva correlació amb tècniques de diagnòstic per l'imatge (radiologia, tomografia computada, ressonància magnètica, ultrasons, etc.). L'objectiu és consolidar els coneixements adquirits en les classes teòriques, tutories i activitats autònomes.

ACTIVITATS SUPERVISADES

- **Tutories:** Les tutories es realitzaran de forma personalitzada. L'objectiu de les tutories és clarificar conceptes, assentar els coneixements adquirits i facilitar l'estudi per part dels estudiants. També es poden utilitzar per resoldre els dubtes que l'alumnat tingui sobre la preparació dels seminaris.

ACTIVITATS AUTÒNOMES

- Lectura comprensiva de textos i articles. Estudi personal. Realització d'esquemes i resums. Assimilació conceptual dels continguts de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	8	0,32	2, 3, 11, 13, 14, 15, 16, 17
SEMINARIS (SEM)	7	0,28	2, 3, 4, 5, 11, 12, 13, 18, 19
TEORIA (TE)	37	1,48	2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
TUTORIES	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE RESUMS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	74	2,96	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació

NOTA: L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual (on-line) de l'avaluació tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

ALUMNES REPETIDORS: NO es guarda cap parcial d'un any a l'altre. L'assignatura NO DIFERENCIA entre alumnes repetidors i no repetidors. Tots els alumnes matriculats a l'assignatura tenen els mateixos drets i deures (han de complir TOTES les característiques que s'expliquen a continuació - com per exemple, l'assistència a pràctiques i seminaris). Si coincideix una pràctica o seminari amb una activitat docent d'una altre assignatura, segons la normativa de la Facultat de Medicina, l'assignatura del curs més alt ha de canviar el dia de la pràctica o seminari per que l'alumnat pugui assistir a totes les activitats docents de les assignatures matriculades. NO és l'assignatura del curs inferior la que ha de canviar la seva programació per que l'alumne pugui assistir a les seves activitats docents obligatòries.

Les competències de l'assignatura s'avaluen mitjançant dos exàmens parcials, cadascun amb un pes del 50% a la nota final de l'assignatura. Tots els estudiants tindran dues oportunitats per aprovar les dues parts de l'assignatura: examen parcial (durant el semestre) i examen de recuperació (al final del semestre).

EXÀMENS PARCIAIS:

L'assignatura programarà 2 exàmens parcials amb un pes cadascun del 50%.

- Primer parcial: aquest examen es centrarà en els continguts (TE, SEM, PLABs) dels sistemes respiratori i urogenital. Per poder-se presentar a aquest examen és obligatori que l'alumnat hagi assistit a les pràctiques de laboratori i als seminaris programats. Només és permetrà 1 absència SENSE justificar.
- Segon parcial: versarà sobre els continguts (TE, Sem, PLABs) del temari d'aparell digestiu. Per poder presentar-se a aquest examen és obligatori que l'alumne hagi assistit a les pràctiques de laboratori i als seminaris programats. Només és permetrà 1 absència SENSE justificar.

Cada parcial consistirà en dues parts: (en el moment de la convocatòria es dirà el nº de preguntes i característiques de les mateixes)

- Part test: test amb 5 respostes i només 1 vàlida. Penalització de 0,25 punts per cada resposta incorrecta. Aquesta avaluació representa el 60% de la nota del parcial.
- Part no test: ítems de selecció, preguntes de relacions, preguntes d'assaig, preguntes de resposta curta plantejades sobre preparacions o imatges anatòmiques, etc... Aquesta avaluació representa el 40% de la nota del parcial.

La nota de cada parcial = examen test (60%) + examen/s no test (40%).

L'estudiant haurà de treure una nota en el parcial de 5,00 per poder eliminar matèria. No hi ha notamínima en l'examen test ni en el/s examen/s no test.

EXAMEN DE RECUPERACIÓ:

Els estudiants que hagin eliminat matèria en les avaluacions parcials NO estaran obligats a fer aquesta avaluació.

L'assignatura programarà una avaluació final o de recuperació, d'acord amb el calendari docent de la Facultat de Medicina.

S'hauran de presentar a l'examen de recuperació:

- Els estudiants que no hagin eliminat matèria en 1 o en els 2 exàmens parcials.
- Els estudiants que hagin eliminat matèria en els exàmens parcials però vulguin pujar nota d'un o dels dos parcials aprovats. En aquests casos:
 - a) Cal avisar al coordinador/a de l'assignatura (per email) com a mínim 1 setmana abans de l'examen de recuperació.
 - b) L'estudiant haurà de presentar-se a l'examen test i no test del(s) parcial(s) que vulgui pujar nota.
 - c) Tot i que l'alumne que es presenta a l'examen de recuperació ja tingui l'assignatura aprovada, haurà d'obtenir obligatòriament, una nota mínima de 5,00 en l'examen parcial que vulgui pujar nota. En cas contrari, l'estudiant haurà suspès l'assignatura.
- Els estudiants que no s'hagin presentat a 1 parcial o als dos (per exemple per no haver assistit a les activitats docents convocades per l'assignatura).

L'examen de recuperació consistirà en un examen semblant al dels parcials: examen test + examen/s no test. En el moment de la convocatòria es dirà el nº de preguntes i característiques de les mateixes.

Els estudiants que hagin de recuperar els 2 parcials recuperaran el primer parcial (examen test + examen/s no test) + el segon parcial (examen test + examen/s no test). Tindran doncs, una nota de recuperació del primer parcial i una nota de recuperació del segon parcial.

Per aprovar l'examen de recuperació, és necessari treure en el parcial que es recupera (ja sigui un o dos parcial) una nota mínima de 5,0.

NOTA DE L'ASSIGNATURA:

Nota de l'assignatura = Sistema respiratori i urogenital (50%) + sistema digestiu (50%).

- Per aprovar l'assignatura és necessari tenir, després de l'examen de recuperació, una nota mínima de 5,0 en CADA parcial (nota mínima de 5,0 en el primer parcial i nota mínima de 5,0 en el segon parcial).
- En cas de que, en un parcial tingui una bona nota, però en l'altra parcial la nota sigui inferior a 5,0, la nota de l'estudiant serà de 4,8 punts màxims, tot i que la suma ponderada de les dues parts sigui superior o igual a 5,0.

La nota final de l'assignatura tindrà una expressió numèrica, amb un decimal a l'escala de 0-10 i amb una equivalència qualitativa d'acord amb els criteris de la UAB, de "suspens" (0-4,9), "aprobat" (5.0-6.9), "notable" (7.0 -8.9) i "excel·lent" (9.0-10.0).

S'arrodonirà al número sencer més proper quan la nota estigui a una dècima d'un valor que comporti un canvi qualitatiu de qualificació.

S'atorgarà matrícula d'honor entre l'alumnat que hagi assolit una qualificació d'excel·lent. El nombre de matrícules adjudicades no pot superar al 5% dels alumnes matriculats, tal com estableix les normes acadèmiques de la UAB.

Es considera estudiant no avaluable, que NO ha realitzat un mínim de dues activitats avaluatives.

CONVOCATÒRIES, REVISIONS:

Les convocatòries d'exàmens (dia, hora, aula...) i de revisió de les notes s'anunciaran a través del moodle de la UAB. El procediment de revisió de les proves s'ajustarà a la normativa vigent de la UAB i en tot cas serà de forma individual. El resultat de les activitats d'avaluació es donaran de forma personalitzada a través del moodle de la UAB, apartat "qualificacions" en el termini prèviament anunciat a través de la convocatòria de l'examen.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
A) Avaluació test nº 1- prova objectiva, ítems d'elecció múltiple	30%	2	0,08	1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17
B) Avaluació no test nº 1 - prova objectiva, ítems de selecció, prova d'assaig	20%	2	0,08	1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17
C) Avaluació test nº 2 -prova objectiva, ítems d'elecció múltiple	30%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
D) Avaluació no test nº 2 - prova objectiva, ítems de selecció, prova d'assaig	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Bibliografia

Llibres de text (per orden alfabètic)

- Drake RL, Vogl W, Mitchell AW (2020). Gray- Anatomia para estudiantes. 4ª ed. Ed. Elsevier Science, Madrid.
- Garcia-Porrero JA, Hurlé JM (2020). Anatomia Humana. 2ª edición Ed. McGraw-Hill Interamericana. Format E-book a la Biblioteca de la UAB
- Sadler TW (2019) Embriología médica de Langman. 14ª edición. Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins. Format E-book a la Biblioteca de la UAB

Atles d'Anatomia (per ordre alfabètic)

- Gilroy AM et al. PROMETHEUS Atlas de Anatomía (2021). 4ª ed. Ed. Panamericana: Buenos Aires. Format E-book a la Biblioteca de la UAB
- Rohen JW, Yokochi C, Lütjen-Drecoll E (2015). Atlas de Anatomía Humana. 9ª ed. Ed. Elsevier Science, Madrid

Pàgines Web

- Videos de dissecció: https://www.youtube.com/channel/UCjAj3yIS_wAsWZZOdR2koNQ
- Examen test: <https://www.sanfoundry.com/human-anatomy-multiple-choice-questions-answers/>
- Examen multiple choice: http://novella.mhhe.com/sites/0070272468/student_view0/chapter17/multiple_choice_quiz.html

Programari

Per aquesta assignatura no cal cap programari específic